„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, **уторком** на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.

За Србију:
на четврт год. 8 дин., на цо год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се по 6 новч. од сваке врсте сваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 нов. сваки пут.
За „Приповлано“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ.“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 53. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 8. АПРИЛА 1898. **ГОДИНА XXXIII.**

Позив на претплату.

Почетком овог месеца почиње претплата на „Заставу“ онима, који су платили само за прву четврт.

У прилог „Застави“ није потребно много речи трошити. Цео српски народ зна шта му је она. За добро народа је створена, за добро народа ради, а за њен живот народ се стара. С народом стоји и пада. Народна љубав одржала ју је у тешким временима искушења, а та драгоцена љубав даће јој и сад снаге и моћи, да на задаћи својој истрајно дела.

Она ће чинити све јачом и јачом снагом то, а крила ће јој појачати кад види, да јој народ све обилатијом љубављу признаје рад

Сваког српског родољуба зове дужност према светој народној ствари, да овде и делом посведочи своје одушевлење за опћу народну ствар.

У Новом Саду, априла 1898.

Уредништво и Администрација „Заставе“

Банфи и српско свештенство.

Кад год је у угарском сабору био на дневном реду, какав нов законски предлог, кога је мађарска влада створила, а који се тицао и нас Срба, ми смо увек слутили оно најгоре. На жалост се у тој слутњи нашој до данас још никад нисмо преварили

И данас је на дневном реду угарског сабора, предлог: о допуни свештеничке плате, па и сад већ напред видимо јасно, да ће се наша слутња испунити и овога пута.

И ако је угарска влада то своје ново рођенче брижљиво умотала у шарену одећу, и најблажији поветарац довољан је био, да ово ново створење покаже у свој својој наготи.

Седнице угарског сабора теку врло бурно, све народности ове заједничке домовине без разлике, са својим вођама ломе копља за своју веру и независност своје цркве. Само српско сироче — наше свештенство — нема оца, ни брата, ни пријатеља, који би устао и за њега се борио. Оно до душе има својих синова у угарском сабору, али они слабо хају за њега, њихов глас се још и у дванајстом часу не чује.

Борци свију других вероисповести јасно виде, да је влада овим предлогом својим: да мимо црквене власти може свештеника казнити или наградити, затим кључ прихода његових као и каквоћу истог сама установити — рада, да овим средством разруши независност црквене автономије, свештенике учини зависним и на тај их начин свори својим приврженицима и кортешима. Влада се узалуд труди, да своје намере што већма замота и улепша, јер при свем том јасно се види, да предлогом тим хоће да продре и у светињу вероисповести, и у права њена, те тиме уништи автономију свих вероисповести.

Бетлен пита: Ако није тако и ако влада неиде против свију вероисповести, а оно нека каже отворено, против кога је наперила ове своје мере? Дал против оних, што нагињу Риму, или оних Москви, или ти Букурешту? Он је додуше чуо из кулиса, како влада хоће тиме да осигура себи уплив у грчко-источној цркви. Ако је тако, то влада нека онда отворено и јасно призна, када и докле мисли у томе ићи; никако пак није умесно, да законски предлог тај све народности стрпа под један кров.

Проучимо пажљиво те речи и не смећимо с ума, да их је изговорио не птотивник владе и велики партизан које странке, већ човек, који је држао у главним питањима са владом, кога сви сматрају за мирна и умерена политичара, па онда тек оценимо, колику вредност и важност садрже те речи у себи. Што је пак најглавније по нас Србе, колико добра мисли влада нами и нашем свештенству дати — тим својим законским предлогом.

Значајна реч по на Србе пала је дакле у угарској саборници, смер владе према нашем свештенству познат је сада и сувише јасно свакоме, па ипак ниједан српски син, што седи на заступничкој столици угарског сабора не устаде, да затражи од владе: да побије речи Бетленове, и тиме разбије сваки страх и сумњу, која мора сваком Србином после тих речи овладати.

Србин ни један не отвара уста, нити се миче на своме седишту; влада не разбија ту сумњу.

Све народности воде дакле жестоку борбу против тих реформа, којим виде своју вероисповаст угрожену; само српско свештенство нема својих синова, који би хтели и смели да устану у одбрану његову. Само су српски ти синови кадри, да непомично седе и устима не мрдну и онда, кад кроз угарску саборницу одјекују речи Бетленове, да влада смера свој уплив у српској цркви да осигура.

Народ српски испиће и ову горку чашу, ако узмора бити, али и „благослов“ његов пратиће оне синове његове, који у овом одсудном часу не нађоше за добро, да и једном речи устану у одбрану свога народа и свештенства. Јеленко.

Руска штампа о Босни и Херцеговини.

„Св. Петроградске Вједомости“ доносе у броју од 29 марта (10 априла) овај чланчић, у коме се јасно огледа расположење Руса према Калајевом усрећавању сироте Босне и Херцеговине.

„Ужасан положај Босанско-Херцеговачких Срба узнемирује, не само српску штампу, него и велики део западно-јевропске, макар што велика већина австро-угарских новина прича у сва звона, да Босна и Херцеговина цвате под мудром управом Калајевом. У овоме случају ми ћемо дозволити себи да посумњамо у истину такове хвале те да више поверујемо српској штампи и оним немачким листовима, који налазе, да је Калај разорио и да разорава окупиране покрајине. Данас, у Босни и Херцеговини, а нарочито у северо-источноме делу Босне, становници страшно страдају од глади. Дабоме, да Калај није крив за то, али је крив за друго, што не прискаче у помоћ гладнима, него шта више, чак и забрањује другима да помогну гладнима. А међутим, становници у многим окупираним провинцијама немају ни мрве хлеба, ни зрна усева. Но није ни то доста, владе се не тиче овај ужасни положај и гладовање, него силом прикупља порезу, тако, да остатак не наплаћене порезе за прошлу годину, а у гладној Херцеговини, није већи од 500 фор. И тако, благодарећи глади с једне стране, немилостивом наплаћивању порезе с друге, становници су данас дошли до просјачка штапа, те ако им не уздадну семена, онда многа поља не ће бити засејана, а много ће народа бити осуђено на гладовање и иселивање.

И услед таког немара владиног морамо и противу воље поверовати српским листовима, који тврде, да се Калај нарочито брине да упропасти Босанско-Херцеговачке Србе, и да је у његовоме програму, да доведе како православне тако и мухамеданске Србе до таквога стања, те да узморадну оставити своја огњишта и пустити да их заузму аустријски Јевреји и т. д.

Политичке вести.

Угарска. У угарској заступничкој кући, још се непрестано води расправа о допуни плате не католичких свештеника. У расправи учествовало је више говорника, већином против предлога. Расправа тече врло бурно, и по броју пријављених говорника изгледа, да се неће у уторак ни завршити.

Турска. Дворски секретар Џевад паша, отпутоваће по налогу султановом у Петроград, да лично заговара именовање критског гувернера у користи Турске и да уреди отплату ратне одштете. Собом носи у Русију богате поклоне за цара и царицу.

— Енглески посланик код порте, Филип Курије, поново је ових дана пожурио питање о именовању критског гувернера, и изнео, да енглеска влада сматра грчкога краљевића Ђорђа за најподеснијег кандидата. Овај корак енглескога посланика тим је значајнији, што је султан у новије време одлучно изразио жељу, да гувернером критским постане турски поданик.

Француска. По разним местима шпањолским понављају се непрестано изгреди. — У Малаги се морала полиција латити оружја, којом је приликом доста рањено а много позатварано. Светина је тамо срушила била грб амер. конзулата, но који је од полиције одмах сутра дан на ново подигнут Многобројна жандармерија крстари улицама. — Како Агенција Хавасова из Мадрида јавља, наложио је шпански министар унутр. послова начелнику Малаге, да конзулу сев. ам. држава даде потпуну задовољштину, а виновнике изгреда да позатвара. „Епока“ саветује влади да не успорава политички расцеп и да остави, да Америка прими на себе одговорност расцепа.

Немачка. „Берлински дневни лист“ тврди, да положај Шпаније у случају рата није неповољан, да ће се ратна сцена одигравати само на Куби и суседним јој водама. Шпанске колоне прилажу велике своте за појачање флоте, а у корист тога држе се и јавне забаве.

— „Келнске новине“ доносе по приватном писму једнога Немца из Маниле. да је на северу острва букнуо устанак. Усташи су заузели више места, и том приликом су више католичких свештеника побијани. Сваког дана очекује се долазак једне енглеске лађе.

Енглеска. По најновијим њујоршким вестима, разлика међу одлуком сената и заст. куће није политичаре изненадила. Заст. кућа тражи васпостављање мира на Куби, а оружано мешање, само ако буде потребно; сенат тражи одлучно, да се Шпањолци чисте са Кубе, да се одмах оружје употреби и Куба призна за републику, поричући уједно, да Америка мисли Кубу себи да присаједини. Због разлике међу закључ. сената и заст. куће одгођена је акција, — која би се иначе морала сместа предузети, — до год се не утврди споразум на заједничкој седници, која је сазвана била за понедељак.

Италија. Докле још лебди слабачка нада, да ће се спор са Америком мирним путем решити, дотле се и једни и други живо и свом силом спремају за рат. На Куби су већ шпански генерали одржали ратни савет, у коме је утаначено, на који начин да се утврди острво против америчких упадаја. — Не само да је покуповала велику количину оружја, топова

ПОДЛИСТАК

ЈЕДАН ПОЉУБАЦ.

Госпођа X. беше лепотица, на гласу лепотица, какве се не виђа сваки дан. Лепа, пикантна и — кокета! Врло много се о њој говоркало, па наравно, ти гласи не беху увек по лепу жену повољни. Претерани раскош, кога је она са својим тоалетама у доста јакој мери терала, и који не беше ни најмање у правилном одношају са не Бог зна каквим имањем њезина мужа врло је често давао повода злим језицима да лепа ова жена буде предмет сваковрсним разговорима.

Па ипак разговори ови не беху увек на истини основани. Но поред свега тога покушао је млади банкар Феликс Ц. један од најелегантнијих варошких бонвивана, да задобије наклоност хваљене лепојке. Удварао јој се на све могуће начине, и једва ако је успео највише у толико, да бар по који пут буде удостојен тек једног дражесног осмеха са њезиних ружичастих усана

С тога је при последњој посети, коју је учинио лепој госпођи, одлучно се латио, да што брже дође своме циљу; па без икаква устезања говорио јој је о свим оним гласовима, који су се о њој проносили и најпосле је свој јуриш завршио тиме, што ју је умолио ма за један једини пољубац.

»Никада!« узвикну лепа Марија, а при свем том не показа ничим, да се особито разљутила због ове дрскости насртљивчеве.

»»Дакле ни по какву цену?«« питаше он машајући се за свој шешир.

Практична госпођа лако је схватила, шта значи то »цену« и у исти мах паде јој једна идеја на памет. Зато одговори: »Добро дакле, ја хоћу да будем учасница једнога друштва за доброчинства и — разумите добро — користићу се у том, вашем понуђеном пожртвовношћу«.

»»И онда . . . .?«« запита он са запетошћу.

»Један мој пољубац стаје пет стотина талира« рече лепа жена.

»»Па нека буде!«« кликну Феликс радосно и пружи јој руку.

»Нека буде!« одврати она као знак пристајања и свршене погодбе, удари лако својом руком о његову.

»»На поштену дакле реч?«« запита он још једном.

»На поштену реч!« беше њезин одлучан одговор.

Удварач се брзо затим опрости на кратко време, само докле оде до куће, да донесе погођену своту.

И једва ако је прошао један четврт часа, а Феликс је већ лежао код ногу обожаване лепотице, да прими своју уговорену награду, која се састојала у једном пољупцу овог дивног женскиња!

* * *

За добро пола часа доцније и ми видимо младога господичића да уђе у комтоар свога пријатеља, банкара X, мужа лепе Марије.

»Само на једну реч!«

Прозбори хитно. »Са пет стотина талира, које си ми мало час позајмио, нисам се ништа користио, јер ми се не даде, да их употребим на оно, на чега сам био намеран, с тога их при проласку предадох твојој госпођи. Међутим искрена ти хвала!«

Зачуђен због хитости свога пријатеља банкар X. није знао ништа да му одговори и једва је заустио, да га што год упита, али тек што је чуо још само »збогом!« и у истом тренутку Феликс Ц. нестаде из комтоара.

* * *

Тачно десет минута после шест сати, као и обично, дошао је господин X. у свој стан. Марија га је дочекала весело на врати а он ју је нежно пољубио у чело и лепе образе, и баш у тренутку, кад му је помагала, да свуче свој горњи капут, паде му на ум оно, што је имао с Феликсом.

„A propos!“ рече муж, »господин Ц. је предао теби пет стотина талира?«

Може се слободно рећи, да беше велика срећа, што је Марија стајала за леђи свога мужа. Јер иначе он би морао приметити оно самртно бледило, које се навукло преко женина лепа лица. Она не беше у стању, да ма и једну речцу изусти у одговор своме мужу.

»Мало пре« настави господин X. да говори даље »дође к мени у радњу и заиска од мене у зајам пет стотина талира. Не потраја по том дуго и он се врати натраг са изјавом, да новац није могао да употреби на оно, на што је хтео и да је позајмљену своту при проласку поред нашег стана теби предао. Ни је ли тако?«

»»Заиста, тако је«« једва изусти лепа Марија, стиснувши своје беле зубиће, а по том примакне се своме столу и извади из њега банкноте рекав:

»»Ево их, драги мој, ево ту су новци!««

По немачком. Ѳ

и лађа, већ је и све лађе амер. приватних друштава, које се налазе у Европи, позвала натраг, да се за ратну употребу спреме, као што је и већи део војске већ позван под оружје. По свима околностима судећи, одлука мора пасти сваког часа, и право би чудо било, да не испадне повољно по рат.

— Министарски савет у седници својој од недеље, бавио се са данашњим стањем и решено је, да се због наступајућих догађаја савове парламенат. О предлозима, који да се парламенту на решење поднесу, већало се три пуна сата.

Америка. Рат међу Шпанијом и Америком готово да је неизбежан. Судећи по најновијим догађајима, расцеп се неда више изгладити. — Сенат је у недељу примио не само резолуцију одбора за спољне послове, која налаже председнику, да ратну силу уније употреби и створи независност Кубе, већ и допуну сенатора Турпија, којом се признаје Куба за републику. — У понедељак је заступничка кућа расправљала о овој сенатској одлуци. Нада у мир везана је сада за слабу сламку, да заст. кућа неће одобрити ову сенатску одлуку, те ће се онда морати одржати заједничка седница, чијим повољним решењем може бити не би букнуо рат. Но судећи по свима околностима, морало би се каково чудо догодити, да се то оствари.

— У сенату је примљена још и допуна Дависа, којом се тврди, да сев. амер. државе ни под који начин ненамеравају, да над Кубом задрже превласт или право надзора, осим једино при пацификацији, и чим ову изврше, одмах ће предати владу и власт урођеницима кубанским.

ДОПИСИ.

Беч. 14. апр. Читало се а и чита се по српским а и страним новинама, да бегство црногорске омладине узимље све то више маха особито у последње време, да све што ваља оставља кнеза и да је свему томе крив режим цр огорских чиновника, који да су овладали кнезом те чине што желе. Једна је новина донела чак, да је свему томе крив престолонаследник, који се је сасвим удаљио од народа и који ствара за се неку странку проти кнезу хотећи, га приморати, да се одрекне престола као што је то учинио краљ Милан У тој странци да спадају они ђаци, који су свршили школе у иностранству али који немају довољног знања већ су недоуци. Насупрот њима пак да се налазе ђаци самоуци, који су ради свога јунаштва или сродства са кнезом или кнегињом дочепали се најлепших места у држави, које они у данашње време не могу да заступају. Ови људи мрзе и боје се много од млађих људи. Међу овим је и некадањи ренегат турски министар Пламенац, за кога веле — ваљда тендециозно — да је купујући штетно оружје и муницију аустријску стекао леп иметак од 200.000. Ја сам тог човека гледао. Он је истина прилично богат али ипак за то би се могло предпоставити, да му је кнез даровао. Ја не знам колико се свему овоме може веровати али сам уверен, да ће кнез умети као и до сад високо држати заставу своје земље и баш то ме је натерало — ове моје мисли — да настојим да то објасним. Несам дуго чекао. Ту пре два дана прелиставајући новине наиђем, да је у Бечу госп. генерал Липовац. Обратих се једном мом а у исто вријеме случајно и његовом пријатељу молбом, да ме поведе и престави генералу, али тај мени с места одговори: Ти се љуто вараш у тог човека, он не прима лако а и да прима опет ја нећу да идем тамо, јер бих се морао компромитирати, јер он сад иде или бјежи из Црне Горе а каже се, да ће издати неку књигу о Црној Гори и кнезу".

Ја одох сам, јавих се и он ме одмах прими. То је човек од 35—40 год., висок, леп, широких плећа, црномањаст, дуге браде, елегантно обучен а у свему се види, да је добар прави војник. Ја га познајем и из Београда али само из далека. Он је један од најобразованијих Црногораца, говори слободно шест језика, учио је на универсама, списатељ, песник, свршио је војничку академију, прославио се у многим бојевима српским и руским и добио је за то највеће ордене и велико имање у Русији. Још кад кажем да није ожењен, казао сам све главно.

Дочекао ме доста хладно, понудио ми столицу али ми у исто време казао, да нема времена јер да је позван на ручку не знам код руског или српског посланика. Видећи то одмах се дотакох политичног стања, на што ће он мени у кратко: Господине, ја немам части да вас познам, па да вам одкријем своје срце али и да вас познам не бих вам више ништа рекао него што ћу вам рећи: Ја сам војник, у политику се не мешам а и не желим да моје до сада лепо име фигурира у полемичкој преси али ипак нешто ћу рећи: Црну Гору и Српство љубим више од свега и готов сам у свако време и свој живот дати а мислим да сам то показао, јер до сад нигде на целом Балкану није пукло пушке, где није и моја пуцала не говорећи о разним ратовима по пешчаним пустињама средне Азије. Ја сам у тим бојевима стекао лепо име чак и богаство и био сам сретан да добијем сва четири крста св. Ђорђа, међу којим онај I-ог степена дат је свега нешто десеторици у пуних триста година у целој Русији, али ипак идеја Српства и љубав према њему увек је испуњавала моју душу, ради чега сам и оставио своје лепо место као капетан царске гарде и дошао амо. Зашто остављам Црну Гору то нити хоћу нити могу рећи, само вам кажем, да сам утекао или пошао како хоћете од самовоље, да рекнемо... да рекнемо... (ту се замисли) мог личног непријатеља министра Пламенца. Мило ми је, што је и часни војнички суд нашао министра кривим али ми је много жао што је та осуда била поништена. Ја сам дао оставку и проти коме кнежеве и министрове зашто? јер режим или боље данашња управа води земљу к пропасти па не осигурава безбедност личну нити имућа. Ја идем да путујем, да починем, не од рада но... али уверите се господине, да ја не ћу моје име никад окаљати путем којекаквих памфлета или шпијунства, како се код нас вели, и да ћу стајати увек на висини свога положаја а што сте рекли, да сте чули да пишем неке брошуре. Ја пишем али не брошуре, које ви мислите, већ описујем епоху Петра I. владике Црногорског и још неке историчне студије, али брошуре као Бацковићева или неких других немам ни на крај памети. Хоћу ли што писати о садањем стању у Црној Гори, не знам, прије хоћу него нећу али ћу увек бити вођен патриотским чуством као и до сада.

Молим вас, како сте се растали с кнезом и његовом породицом, јер сам нешто чуо? У каквом?! што да вам кажем. Ја цијеним књаза у велике. Он је велик ум, прегаоц, а има да га не кваре и добро срце, али нема доста увиђавности, јер он данашње стање никако не схваћа како би требало. Он мисли да му је све добро, што је било и пред ратом, а у томе се љуто вара, јер је ово ново време и потребује нових људи и нових сила. Његов се син удаљује од старог али не улази у ново доба, јер је окружен недоуцима. Њих таквих људи окружавају, да се сами морају бринути за све а то је немогуће, јер је човек човек па био и владар. За њих се на жалост може рећи да су сироци без игде икога.

Обећаје ли што наследник? упитам га.

Обећаје много ако се истргне из руку ласкавача и лаживаца, јер је бистар и добар.

Могу ли ово дати у који лист?

Све што сам вам рекао, говорио сам и на Цетињу и самом кнезу али сам тада био у милости. Сад сам слободан и невеже ме ништа, што су желили и двор и моји супарници, али нека им било сретно!

Мислите ли се враћати у Црну Гору?

Зашто не, ја нисам ништа скривио ни кнезу ни отаџбини, а ваљда ме неће убити за што, то се ово с вама поразговорих. Мислим да је доста а ја морам ићи.

Ја одох од тог човека много мислећи о њему, јер ми се учини сасвим необичан — отидох кући написах ово и ево вам шаљем, да га штампате у ваш цијењени лист.

Др. А.

Јавна молба.

Село наше Збег или Рудник крај Сентандрије населише они предци наши, који дођоше са славним Арсенијем Чарнојевићем, патријархом српским из Старе Србије у Сентандреју. Зна се и памти се, да је Арсеније патриарх по године дана, све док му се није начинила кућа у Сентандреји, седео овде у Збегу нашем а у кући, где нам је сада света црква наша.

Памте људи наши, јер су слушали од својих старијих, да се Арсеније патриарх пењао из Збега на високи краљев брег, па је са планине наше погледао тужан према Косову и на стару своју патриаршију у Пећ. Желео је, жудео је Арсеније патриарх: да се врати са народом својим у ослобођену Србију. — Но Бог је друкчије хтео!

Пред смрт своју заклео је Арсеније патриарх мили народ свој: да чува своју свету православну веру, и своје славно српско име, да збори својим милим српским језиком, да држи своје лепе народне и црквене обичаје.

И ми очувасмо свети аманет Арсенија патриарха, јер су нам га стари наши предавали са колена на колено кроз два пуна столећа. Са околном браћом својом остали опо ни до данас добри православни Срба и остаће то, ако да Бог, након нас и потомци наши.

И данас иас има у Збегу нашем до 200 православних Срои све самих ратара, али је село наше осиромашило, јер су нам се затрли лепи виногради наши — а што нам је жалост наша највећа: света и лепа црква наша опала је и све, што је у њојзи овештало је, дотрајало је.

Ево је већ четврта година, како у овој нашој светој цркви, слави зваке године трећи дан, Св. Духова дична српска омладина, што се учи у Будимпешти, 200 годишњицу од оснивања српске патримршије ср. карловачке.

На ту лепу славу скупља се, Богу хвала велики збор српског народа нашега из Сентанереје, Калаза, Помаза, Чобанца, Пеште, Будима и чак са Чемелске Аде. Браћа се виђају са браћом — да се свиколици помоле Богу велвкоме: да нас сачува и одржи као добре православне Србе.

Верујте нам браћо и господо, да је од Бога грехота а од људи нам је зазор и срамота, што је наша света црква збешка тако опала и овештала, те смо заиста у бризи: како ће мо у њојзи с образом да дочекамо о идућим св. Духовима и свога новог владику Лукијана и велики збор народа нашега.

Ми смо збежани људи сиромашни, а наша црквена општина сентрандрејска се тешко истрошила оправљајући своју изгорелу саборну цркву, те не може да оправи нашу свету цркву — ма да је крајње време, да се она оправи и опреми.

У тој нужди својој обраћамо се на тебе мили православни роде и молимо покорно:

Помози роде милостиви да са две три хиљаде фор. оправимо ову своју стару светињу и да је снабдемо са најнужнијим св. утварима.

Сваки, па и најмањи прилог добро нам је дошао; ми ће мо га јавно и захвално признати у српским листовима, оправићемо њиме св. цркву збешку, набавићемо јој најнужније утвари и уписаћемо имена племенитих ктитора и приложника у црквени поменик и настојаћемо: да се њима „поје света летургија — овог света као и онога."

Молимо, да се добровољни прилози на оправу збешке цркве шаљу родољубивоме председнику наше црквене општине г. Евђену Думчи, градоначелнику у Сентандреју (Szent-Endre, per Budapest).

Помозите нам драга браћо и света господо српска и ви побожне и родољубиве Српкиње — да можемо, светом црквом збешком и народним збором око ње и даље хранити, евде на мртвој стражи Српства, аманет Арсенија патриарха: свету православну веру, мили српско име и језик и народне обичаје наше.

Благо вама, који све у јату, али сетите се и нас, који смо слаби, али смо јаки уздањем у Бога и у милу српску браћу своју.

Бог вам богато наплатио и стоструко вратио сваки дарак ваш светој цркви збешкој — овој маленој и новој цркви Раваници, око које свијају руке своје потомци оних Срба, који су некад као будна стража чували свете мошти кнеза Лазара, кад су оне стражиле и нашле уточишта овде међу нама. — Нас држи успомена на стару српску славу, и братска рука нека нам омогне, да не клонемо. — Тако нам Бог свима помога!

У Збегу, крај Сентандреју на св. Благовест 1898.

Старатељство храма вошествију св. Духа.

Јов. Мачарић,
парох

С. Мартиновић
ратар, I. тутор.

Стеван В. Поповић.
управ. Текелијина завода, II. тутор.

Вести из места и са стране.

Свеот румунских и наших владика При прослави 11. априла у Будимпешти учествовали су патријарх, владике бачки, вршачки и будимски, дочим од румунских владика ни један није био на томе слављу. При расправи у сабору, о предлогу за помађаривање места митрополит румунски као и владике њихове присуствовали су тој седници и одлучно су дигли свој глас против тог владиног предлога — а од српских великодостојника црквених не нађе се тада ни један, који би стао на браник своје народности и свога имена. Овоме држимо не треба никаква коментара.

Штампарска парница. Јуче је пред поротним судом седео на оптуженичкој клупи Исидор Жиак уредник словачких „Народних Новина". Исти је уредник писао, да у Угарској равноправности нема и да мађарска влада силом одводи словачку децу у мађарске крајеве, да од њих васпита хазафиће. За то га је државни одветник оптужио и повукао пред поротни суд. Суд је осудио Жиака на осам месеци држ. затвора и 600 фор. глобе.

Забаву са игранком приређује српска занатлијска омладина новосадска у недељу 19. априла (1. маја) 1898. у дворани гостионице код Пере Фабрија а у корист своје благајне. Распоред забаве: 1. „Српске народне песме", свирају друштени тамбураши. 2. „Осми руковет са Косова" од Ст. Мокрањца, пева мешовити збор. 3. „Двори даворови" од Јенка, пева мушки збор. 4. „Гусларева смрт", од Змај-Јована Јовановића, декламује г. П. Ћирић. 5. „Вечерњи спјев, од Хорејшека, пева мешовити збор. 6. „Свраћање" од И. пл Зајца четворопев, певају г. г. Ђура Лучић, Божидар Мартинов, Душан Ђорђевић и Тоша Грујић. 7. „Уломак из песме Терлаићеве" од Р. Толингера, пева мешовити збор. Игранка.

Племенити дар. За сирочад пок. Влајка Кнежевића, послао нам је Ђура Миливојевић из Сомбора 2 фор. Новац смо послали заступнику сирочади др. Миладиновићу у Ст. Пазову, а племенити даровац нека прими у име сирочади Влајкове српску благодарност.

Нови Краљевић Марко. У Сарајеву живи сада једно српско момче од 15 година, које лако носи вреће од 100 клгр. и на тај се начин храни. Име му је Сима Бујевић, родом је из Реша код Сарајева, сељачки син. Висок је 202 центиметра, око груди има 103 цм., с рамена на раме 60 цм., а око главе 26 цм. Средњи прст дебео му је у наоколо 9 цм., а рука иза шаке 22 цм. Сима је сасвим сразмерно развијен а тежак је преко 107 клгр.. лице му је пријатно а израз дечији. Он се изметнуо на матер своју, која је била тако јака, да је могла краву ухватити за све четири ноге и пребацити у обор.

Нова српска трговина. Из Будимпеште нам јављају, да је Ђурица Жекић отворио трговину помодне и кратке робе. Ову српску радњу препоручујемо нашем свету.

Тестамент Дра Монти-а. Јављају нам из Книна, да је Др Ловро Монти у својој последњој вољи завештао велико своје земљиште, које вреди 40.000 фор., за пољодељску школу у Книну.

Најновије вести.

Шпанија и Сев. Америка „Матин" јавља из Хаване, да је шпански кубански министар јавних послова отишао к устасима. да им понуди автономију на новијим. далеко либералнијим установама.

— Шпанија и Америка грозничавом журбом спремају се за рат и купују непрестано лађе.

— Заступничка кућа у Вашингтону одустала је од начела, да се Куба призна за републику, али је остала при том, да народ на Куби мора бити слободан.

Трговина.

НОВИ САД, 7. априла. Пшеница прве квоће фор. 12·50—60 н. Пшеница средња 12 фор. 30 н. до 40 н. Пшеница лакша роба ф. 12.— Наполица ф. 11·20 до 50 н. Јечам ф. 6·10—— нов. Зоб 6 ф. 50—60 н. — Кукуруз у зрну 5 ф. 10 до 20 нов. Маст 64 ф. Сланина сува 64 ф. дебела паљена 66 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки 50—52 нов.
„ средњи . . 47—48 нов.
„ лаки . . . 45—46 нов.

Све од 1 килограма.

Теоци . 25—28 нов. по клгр.
Јагњци 5—12 фор. по пару.
Овци . ——— фор. по пару.

*

Стање воде под Новим Садом.

6. априла било је . . . . . 3·88 мет.
7. априла било је . . . . . 3·94 мет

✝

ПАРАСТОС.

Извештавамо сроднике, пријатеље и познанике, да ћемо нашем незаборављеном брату, ујаку и сроднику

ВАСИ МИЛУТИНОВИЋУ

приредити годишњи парастос сад у суботу 11. (23.) априла тек. год. у 11 сати пре подне а у св. саборној цркви новосадској.

У Н. Саду 7. (19.) априла 1898.

1—2 Ожалошћена породица.

ОГЛАСИ.

Бр. 27. ex 1898.

Оглас дражбе.

Српска православна црквена општина ђурђевачка закључком својим од 25. марта (6. априла) 1898. расписује овим дражбу на мањак ради оправке цркве с поља и покривања црквеног крова из нова с црепом.

По предрачуну цена за исти зидарски и дрводељски рад урачуната је у своти од 960 фор.

Дражба ће се одржати 12. (24.) априла 1898.

Предрачун и услови за оправку црквеног крова могу се до одређене дражбе прегледати код потписаних.

Подузимач дужан је од горње своте 20 процената јамчевине општини положити, која ће му се свота после обављене колаудације натраг повратити.

У ђурђеву (Бачка) 26. марта 1898

Радослав Николић, перовођа. Лука Отић, председник.

144 3—3

ОБЈАВА.

Јављам мојим поштованим муштеријама и пријатељима, да сам моју досада постојећу филијалу у кисачкој улици број 33. предао и то Србину госп. Андрији Жарковићу, под мојом фирмом на даље руковођење, те молим поштовану публику да му се са пуним поверењем обрате, уверавајући у напред сваког, да ће увек само одабрану и вазда свежу робу по најјефтинијим пијачним ценама добити.

С поштовањем
Бошко Стакић,
трговац шпецерајске и колонијалне струке у Новом Саду.

161 1—1

H. Kielhauser

ГРАЦ.

Х. Килхаузеров изванредио њежан и пријатно мирисави

САПУН ЗА УМИВАЊЕ.

Прави глицерин-сапун од љубичице.

Прави сапун од јогорчевине.

111 Свугде се могу добити. 4—20

— Одговорни уредник Константин Брадваровић.

Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.